

LEERAARKOMPAS

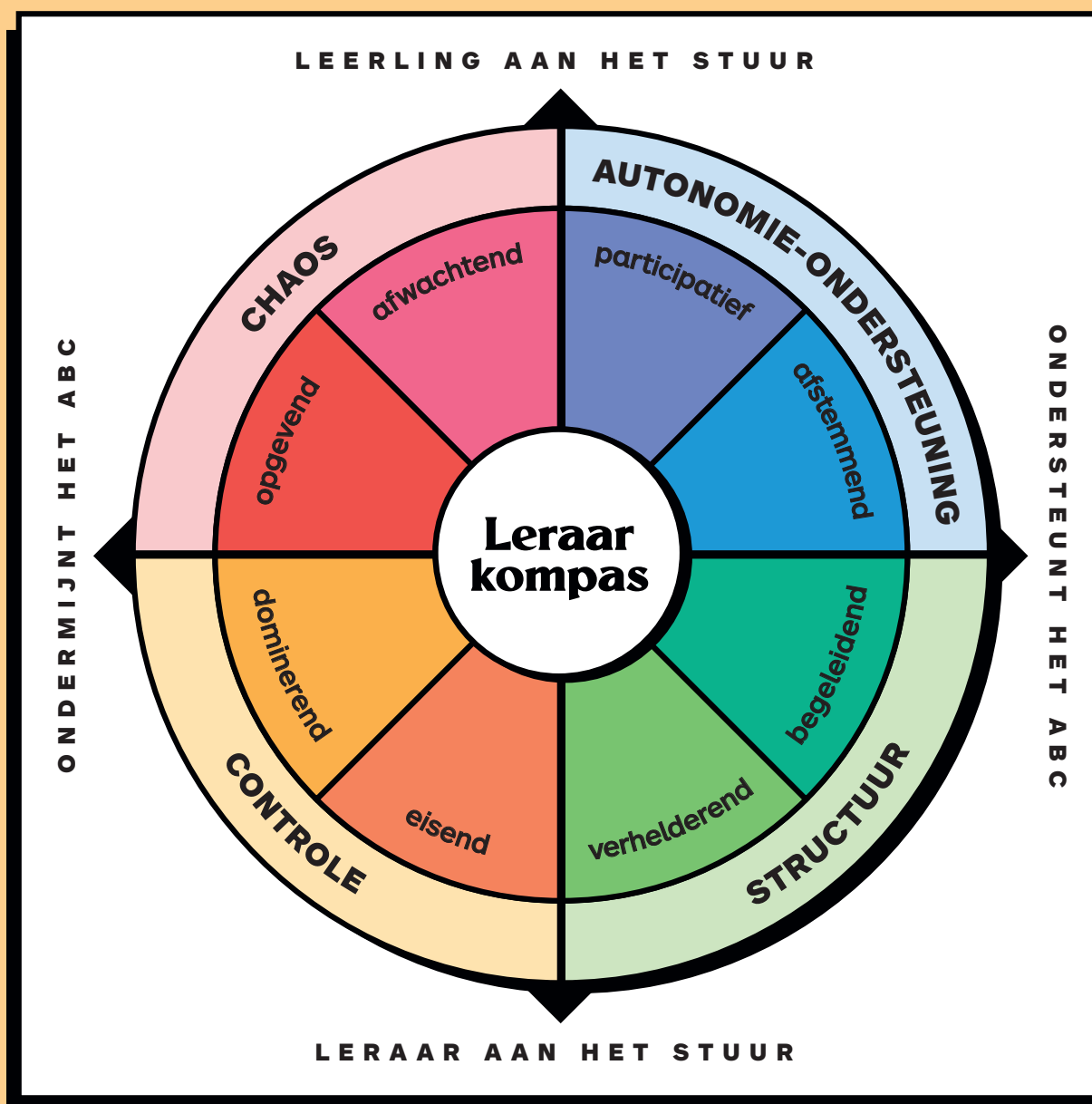
Hoe motiverend geef jij les?

Dit Leraarkompas helpt je om het ABC van je leerlingen maximaal te ondersteunen. Door bewust te bewegen tussen autonomie-ondersteuning en structuur. En erover te waken dat je niet vervalt in chaos of controle.

Knip de fiches op de volgende pagina's uit, vouw ze en ga aan de slag.
Scan de QR-code voor meer informatie.

Hoe gebruik je
de fiches?

Autonomie-ondersteuning

WAT?

Je kijkt nieuwsgierig naar je leerlingen en ondersteunt hun ideeën en voorkeuren. Leerlingen krijgen de kans om hun interesses te ontwikkelen en spannen zich vrijwillig in voor hun schoolwerk.

HOE?

Participatief — 'Wat willen, jullie?'

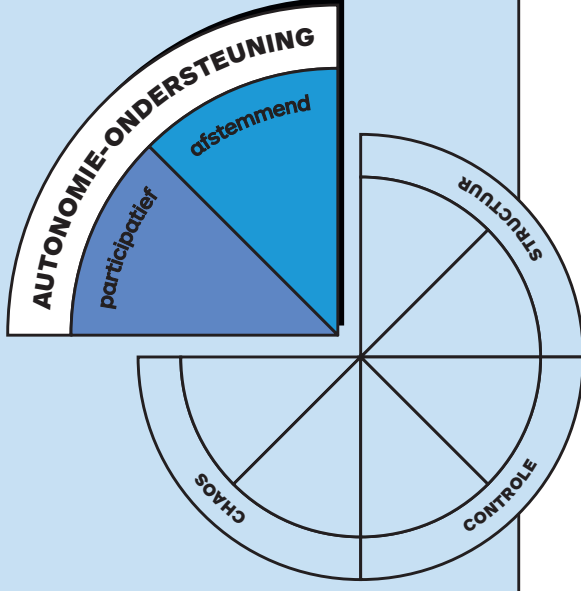
- je gaat in dialoog, geeft inspraak en biedt keuzes
- je stimuleert initiatief
- je past je aan het ontwikkelingsritme van je leerlingen aan

Afstemmend — 'Is dit voor iedereen oké?'

- je stemt je les af op de interesses van je leerlingen én verruimt ze
- je legt het waarom van leerstof, opdrachten en gewenst gedrag uit
- je erkent afwijkende perspectieven of negatieve gevoelens van leerlingen

ZO VERMIJD JE CHAOS

- zorg voor voldoende structuur en duidelijke verwachtingen
- betrek leerlingen niet vrijblijvend maar met een duidelijk doel
- stem keuze en inspraak af op wat je klasgroep aankan

Wat doe jij soms? Duid aan

- Leerlingen krijgen hun opdrachten meteen voor een hele week. Ze bepalen zelf de volgorde waarin ze die afwerken.
- Op de eerste schooldag bedenken je leerlingen in groepjes klasafspraken. Op basis daarvan formuleren jullie samen 5 heldere klasregels.
- Als leerlingen protesteren, erken je hun frustratie en duid je het nut van je opdracht.

KLASSE

Structuur

WAT?

Je ondersteunt het leerproces van je leerlingen en biedt een duidelijke houvast. Leerlingen voelen vertrouwen om doelen te haten en vaardigheden te ontwikkelen.

HOE?

Begeleidend — 'Zo kan je het doen'

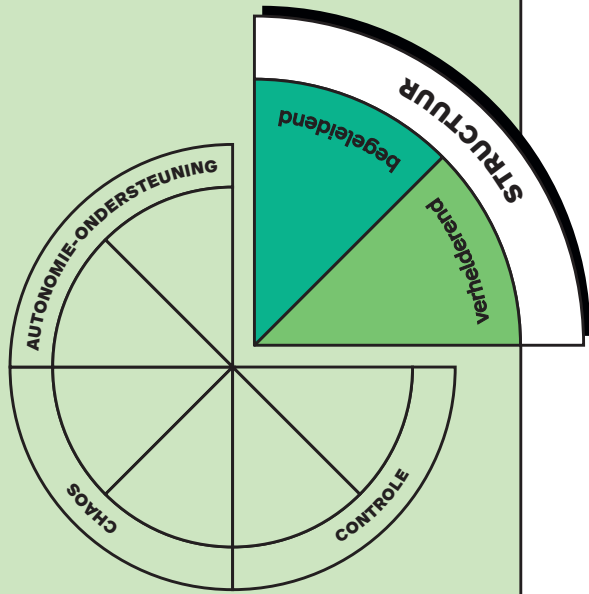
- je bouwt de les stap voor stap op
- je biedt je leerlingen gepaste hulp en moedigt hen aan om vol te houden
- je kijkt met je leerlingen constructief naar fouten zodat ze die als leerkansen zien

Verhelderend — 'Zo doen we het'

- je communiceert duidelijke verwachtingen over opdrachten en gewenst gedrag
- je geeft heldere instructies om stap voor stap het doel te bereiken
- je volgt bij elke stap op of het vooropgestelde doel bereikt wordt

ZO VERMIJD JE CONTROLE

- blijf flexibel, hou niet te rigide vast aan je voorbereiding bij weerstand
- geef duiding bij je lesdoel, vraag feedback aan je leerlingen
- geef leerlingen zelf de kans om de oplossing te vinden voor je bijstuurt

Wat doe jij soms? Duid aan

- Je oefent met je klas hoe ze rustig de klas binnenkomen. Wanneer dat niet goed lukt, gaat de hele klas naar buiten en oefen je opnieuw.
- Bij de opdracht voor een groter groepswerk spreek je gedetailleerde verwachtingen uit en toon je alvast je evaluatiecriteria.
- Leerlingen evalueren elkaars presentatie aan de hand van een rubric die je samen met de klas opstelde. Jij geeft aanvullende feedback.

KLASSE

Chaos

WAT?

Je aanpak is te vrijblijvend. Leerlingen voelen zich aan hun lot overgelaten. Wat je instructies zijn, hoe ze zich moeten gedragen of hoe ze kunnen groeien? Dat is voor je leerlingen niet duidelijk.

HOE?

Vrijblijvend — 'We zien wel'

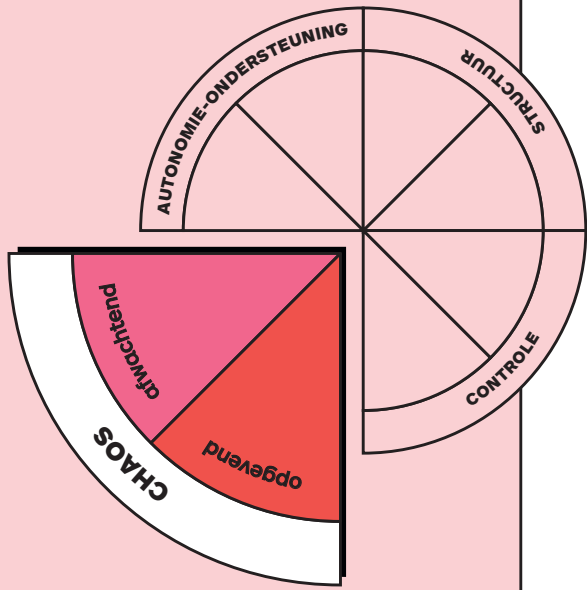
- je legt leerlingen het doel van je opdracht niet uit
- je instructies bij je opdracht zijn vaag of spreken elkaar tegen
- je geeft geen gedragsregels mee maar wacht af tot er problemen opduiken

Opgevend — 'Het maakt me niet uit'

- je laat gemaakte afspraken en voorziene leerdoelen los
- je gaat niet na of leerlingen opdrachten afwerken
- je negeert expliciete hulpvragen van leerlingen

MEER STRUCTUUR?

- maak meteen duidelijke afspraken en herhaal ze geregeld
- splits leerstof in kleinere, beheersbare blokken en breng ze stapsgewijs aan
- leg je les stil bij weerstand. Benoem wat je ziet en peil naar de oorzaken

Wat doe jij soms? Duid aan

- Je laat leerlingen in groepjes een tekst lezen en vragen oplossen. Daarna dienen ze in. Feedback of een cijfer krijgen ze niet.
- Aan het einde van je les ontstaat een conflict. Een leerling scheldt een medeleerling uit. Je laat het bekoelen en komt er niet op terug.
- Een leerling zegt dat die er niets van snapt. Je duidt iemand anders aan en gaat verder met je les.

KLASSE

Controle

WAT?

Je aanpak is dwingend. Leerlingen voelen geen ruimte voor eigen voorkeuren en interesses. Wat ze denken en hoe ze zich moeten gedragen? Dat wordt volgens je leerlingen volledig door jou bepaald.

HOE?

Eisend — 'Mijn wil is wet'

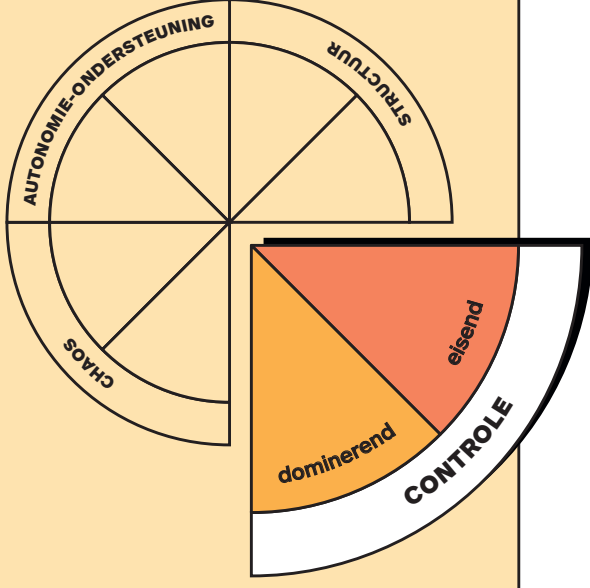
- je wijst leerlingen voortdurend op hun plichten
- je duldt geen tegenspraak
- je formuleert je feedback op een dwingende toon

Dominerend — 'Wie niet luistert, draagt de gevolgen'

- leerlingen die negatief gedrag vertonen, val je persoonlijk aan
- enkel wie gehoorzaamt en goed presteert, verdient je waardering
- als leerlingen slecht presteren, geef je aan dat je diep teleurgesteld bent

MEER AUTONOMIE-ONDERSTEUNING?

- betrek leerlingen bij afspraken
- ga in gesprek bij tegenvallende resultaten
- leg uit waarom je bepaald gedrag verlangt als je op weerstand botst

Wat doe jij soms? Duid aan

- Als leerlingen niet opletten, dreig je met een toets.
- Als een leerling fout antwoordt in de klas, geef je aan dat anderen het antwoord wél weten.
- Veel kabaal in de klas. Jouw reactie? "Het is hier geen kleuterklas."

KLASSE

